GS0 S6 04 (M)
Exam Code : SOM 6D

গণ মাধ্যম আৰু সমাজ

ষষ্ঠ ষাণ্মাসিক

সমাজতত্ত্ব

খণ্ড - ২

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

বিষয় বিশেষজ্ঞ মণ্ডলী

অধ্যাপক জ্যোতি প্রসাদ শইকীয়া, ডিব্রুগড় বিশ্ববিদ্যালয়

ড° নির্মালি গোস্বামী,তেজপুৰ বিশ্ববিদ্যালয়

সমন্বয়ৰক্ষী

গার্গী গায়ন, সহকাৰী অধ্যাপিকা, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

মূর্চ্ছনা কৌশিক, শৈক্ষিক পৰামর্শদাতা, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

প্রস্তুতি গোটৰ সদস্য

অধ্যায়	প্রস্তুতি গোটৰ সদস্য	ভাষান্তৰকাৰী
৮,৯,১৪	শ্রুজনী স্মৃতিৰেখা, গৱেষণা শিক্ষার্থী, টি আই এচ এচ, গুৱাহাটী	(৮, ৯) ড° চিত্রানী সোণোৱাল (১৪) প্রফুল্ল নাথ
১০	প্রতীচী মজুমদাৰ, গৱেষণা শিক্ষার্থী, জে এন ইউ	প্রবীণ চন্দ্র শর্মা
১১	ঋতুপর্ণা পাটগিৰি,গৱেষণা শিক্ষার্থী, জে এন ইউ	কংকণ বৰা
১২	শিল্পীৰেখা ফুকন,গৱেষণা শিক্ষার্থী, জে এন ইউ	ভাস্বতী গোস্বামী
১৩	ভূষিতা শর্মা, তেজপুৰ	অর্ণৱ শর্মা

সম্পাদনা গোটঃ

বিষয়বস্তু (ইংৰাজী সংস্কাৰণ) ঃ ড° এ. এচ. শ্বিমৰেইৰাং , সহঃ অধ্যাপক, সমাজতত্ত্ব বিভাগ, তেজপুৰ বিশ্ববিদ্যালয়

ভাষা (ইংৰাজী সংস্কাৰণ) ঃ এলিজাবেথ এল. থিয়েক, সহঃ অধ্যাপিকা, ইংৰাজী বিভাগ, কামপুৰ মহাবিদ্যালয়

ভাষা (অসমীয়া সংস্কাৰণ) ঃ ড° নিভাৰাণী ফুকন, সহঃ অধ্যাপিকা, অসমীয়া বিভাগ, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

গাঁথনিক সম্পাদনা ঃ মূর্চ্ছনা কৌশিক, শৈক্ষিক পৰামর্শদাতা, কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়

প্রথম প্রকাশ ঃ জানুৱাৰী, ২০২০

This Self Learning Material (SLM) of the Krishna Kanta Handiqui State Open University is made available under a Creative Commons Attribution-Non Commercial-Share Alike 4.0 License (international): http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ হৈ পঞ্জীয়কৰ দ্বাৰা মুদ্রিত আৰু প্রকাশিত।

মুখ্য কার্যালয় ঃ পাটগাঁও, ৰাণী গেট, গুৱাহাটী - ৭৮১ ০১৭

উপ-মুখ্য কার্যালয় ঃ হাউচফেড কমপ্লেক্স, দিচপুৰ, গুৱাহাটী - ৭৮১ ০০৬; Web : www.kkhsou.in

এই শিক্ষণ সামগ্রী প্রস্তুতিৰ বাবে আর্থিক অনুদান আগবঢ়োৱা
দূৰ শিক্ষা সংস্থা, বিশ্ববিদ্যালয় অনুদান আয়োগৰ ওচৰত বিশ্ববিদ্যালয় কৃতজ্ঞ।

বিষয়সূচী

পৃষ্ঠা নং

অধ্যায় ৮ ঃ **যোগাযোগৰ দৃষ্টিকোণ** ৮৫-৯৪
গণসংযোগ অধ্যয়নত মূলসুঁতিৰ দৃষ্টিকোণসমূহ, যোগাযোগ প্রভাৱ দৃষ্টিকোণ, গণমাধ্যম আৰু আধুনিকীকৰণ

অধ্যায় ৯ ঃ **যোগাযোগৰ দৃষ্টিকোণৰ সমালোচনা** ৯৫-১০৪
কৌশলগত (Strategic) সামাজিক পৰিবর্তনত যোগাযোগ-প্রচাৰ ঃ সমালোচনাত্মক মূল্যায়ন, উন্নয়নত যোগযোগৰ নতুন নিয়মসমূহ

অধ্যায় ১০ ঃ **সবলীকৰণৰ বাবে যোগাযোগৰ কৌশল** ১০৫-১১৫
উন্নয়ন আৰু সবলীকৰণ, উন্নয়ন আৰু সবলীকৰণৰ বাবে যোগাযোগ, উন্নয়ন যোগাযোগৰ দৃষ্টিভংগী ঃ ব্যাপক আৰু অংশীদাৰযুক্ত আৰ্হি, ডিজিটেল বিপ্লৱ আৰু উন্নয়নৰ বাবে যোগাযোগ

অধ্যায় ১১ ঃ **সংস্কৃতি আৰু যোগাযোগ** ১১৬-১২৫
যোগাযোগ, সংস্কৃতি, মিশ্র-সাংস্কৃতিক যোগাযোগ আৰু আন্তঃসাংস্কৃতিক যোগাযোগ, গাঁথনিমূলক সাংস্কৃতিক বৈশিষ্ট্য

অধ্যায় ১২ ঃ **জনসম্পর্ক আৰু সমাজ** ১২৬-১৩৪
জন সম্পর্কৰ ধাৰণা, জন সম্পর্কৰ এক সংক্ষিপ্ত ইতিহাস, জন সম্পর্কৰ বিষয়বস্তু আৰু পদ্ধতি, জন সম্পর্ক আৰু সমাজ, সাংবাদিকতা, জন সম্পর্ক আৰু জনমত, জন সম্পর্ক আৰু সমাজতত্ত্ব

অধ্যায় ১৩ ঃ **বিজ্ঞাপন** ১৩৫-১৪৬
বিজ্ঞাপন প্রতিষ্ঠানসমূহৰ কার্যাৱলী, ভাৰতত বিজ্ঞাপন

অধ্যায় ১৪ ঃ **গণমাধ্যম আৰু উন্নয়ন** ১৪৭-১৫৫
উন্নয়নত গণমাধ্যমৰ ভূমিকা, উন্নয়নৰ সাংস্কৃতিক প্রসংগ, পৰম্পৰাগত মাধ্যম আৰু উন্নয়ন

প্রসঙ্গ পুথি ১৫৬-১৫৭

খণ্ড পৰিচয়

কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ ৰাজ্যিক মুক্ত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ স্নাতক মহলাৰ সমাজতত্ত্ব বিষয়ৰ ষষ্ঠষাণ্মাসিকৰ ‘গণমাধ্যম আৰু সমাজ’ শীর্ষ পাঠ্যবিষয়ৰ এইটো হ’ল দ্বিতীয় খণ্ড। ইয়াত মুঠ ৭ টা অধ্যায় আছে।

অষ্টম অধ্যায় ‘যোগাযোগৰ দৃষ্টিকোণ’ পঢ়ি শিক্ষার্থীসকলে সংযোগক প্রভাৱিত কৰা পন্থাবোৰ বুজিবলৈ সক্ষম হৈছে। অধ্যায়টোৰ আলোচনাত গণমাধ্যম আৰু আধুনিকীকৰণৰ মাজৰ সম্পর্কতো আলোকপাত কৰা হৈছে।

‘যোগাযোগৰ দৃষ্টিকোণৰ সমালোচনা’ নাম দিয়া নৱম অধ্যায়ত কৌশলগত সামাজিক পৰিৱর্তনত সংযোগ অভিযানৰ সমালোচনামূলক বিশ্লেষণ আগবঢ়োৱা হৈছে।

দশম অধ্যায় ‘সৱলীকৰণৰ বাবে যোগাযোগৰ কৌশল’ত সৱলীকৰম আৰু উন্নয়নত সংযোগ কৌশলৰ তাৎপর্য সম্পর্কে আলোচনা কৰা হৈছে।

‘সংস্কৃতি আৰু যোগাযোগ’ শীর্ষক একাদশ অধ্যায়ত ভিন্ন-সংস্কৃতি আৰু আন্তঃ সংস্কৃতি সংযোগৰ ধাৰণা দুটা আলোচনা কৰা হৈছে। ইয়াত সংৰচনা ভিত্তিক সাংস্কৃতিক বৈশিষ্ট্যৰ আলোচনাকো স্থান দিয়া হৈছে।

দ্বাদশ অধ্যায়ৰ শিৰোনাম হ’ল ‘জনসম্পর্ক আৰু সমাজ’। ইয়াত জনসম্পর্কৰ ধাৰণা ইয়াৰ বিকাশ আৰু অগ্রগতি সম্পর্কে এক সামগ্রিক আলোচনা আগবঢ়োৱা হৈছে।

ত্রয়োদশ অধ্যায় ‘বিজ্ঞাপন’ত বিজ্ঞাপনৰ ধাৰণা, অর্থ আৰু বিজ্ঞাপন এজেন্সীবোৰৰ কার্যৱলী আলোচনা কৰা হৈছে। ইয়াত ভাৰতৰ বিজ্ঞাপন জগতখনৰ বিভিন্ন বৈশিষ্ট্য আৰু দিশৰ আলোচনাকো স্থান দিয়া হৈছে।

‘গণমাধ্যম আৰু উন্নয়ন’ হ’ল চতুর্দশ অধ্যায়ৰ শিৰোনাম। ইয়াত উন্নয়নৰ সাংস্কৃতিক পৃষ্ঠভূমিত আলোকপাত কৰাহৈছে। উন্নয়নত পৰম্পৰাগত মাধ্যমৰ ভূমিকা হ’ল অধ্যায়টোত সন্নিৱিষ্ট আন এটা গুৰুত্বপূর্ণ বিষয়।

পাঠবোৰ অধিক আকর্ষণীয় আৰু তথ্যজ্ঞাপক কৰি তুলিবলৈ অধ্যায়বোৰত ‘অধ্যায়টিৰ পৰা আমি কি শিকিলোঁ’ নামৰ শিতান এটা ৰখা হৈছে। এই শিতানটোৰ জৰিয়তে অধ্যায়টিত সন্নিৱিষ্ট বিষয়বস্তুবোৰৰ কিছুমান অতিৰিক্ত তথ্য আগবঢ়োৱাৰ প্রয়াস কৰা হৈছে। বিষয়বস্তু অধ্যয়নৰ অগ্রগতি অহৰহভাৱে পৰীক্ষা কৰি থকাত শিক্ষার্থীসকলক সহায় কৰিবলৈ অধ্যায়বোৰৰ বিভিন্ন শিতানৰ অন্তত ‘অগ্রগতি নিৰীক্ষণ’ শিৰোনামৰ অধীনত কিছুমান প্রশ্ন সোধা হৈছে। ‘অগ্রগতি নিৰীক্ষণ’ত থকা প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ প্রতিটো অধ্যায়ৰ সামৰণিত পঢ়িবলৈ পাব। প্রতিটো অধ্যায়ৰ সামৰণিত শিক্ষার্থীয়ে পৰীক্ষাত আশা কৰা শৈলীত ৰচনাধর্মী আৰু চমু প্রশ্নৰ শিতানত কিছুমান আৰ্হি প্রশ্ন সংলগ্ন কৰা হৈছে।